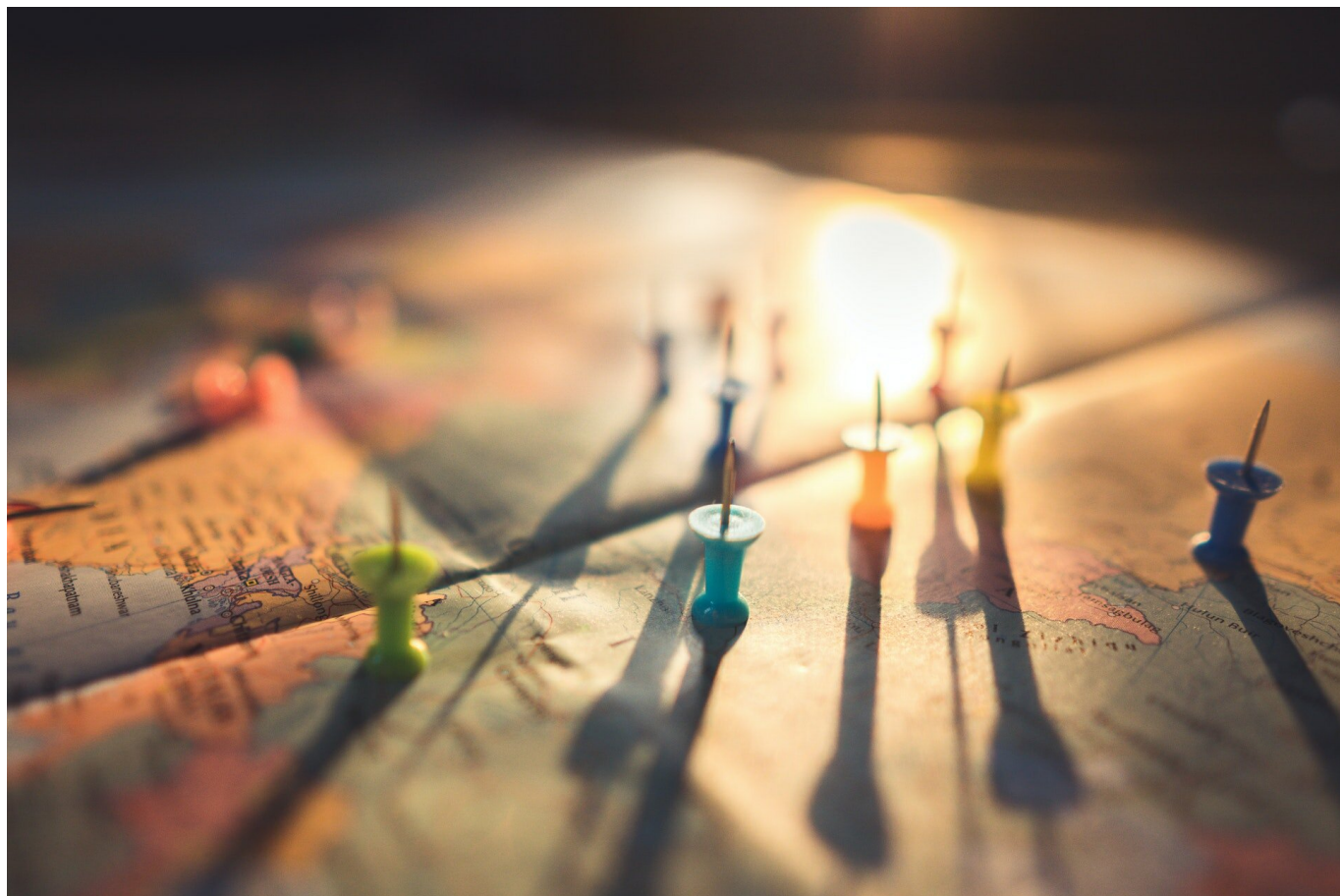

Przyczyny zamieszkiwania Polaków poza granicami Polski (współcześnie)

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Mapa interaktywna](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: *Polonia na Haiti*, 23.03.2020 r., dostępny w internecie: pl.wikipedia.org [dostęp 20.04.2020 r.].
- Źródło: PAP, *Rekordowe zarobki Polaków za granicą*, 27.09.2019 r., dostępny w internecie: businessinsider.com.pl [dostęp 20.04.2020 r.].
- Źródło: AT, *Miliony Polaków pracuje za granicą. Jest sposób by wrócili z emigracji*, 20.02.2019 r., dostępny w internecie: puls.hr.pl [dostęp 20.04.2020 r.].

- Źródło: Piotr Sikora, *Emigracja zarobkowa – gdzie najchętniej wyjeżdżają Polacy?*, 28.01.2021 r., dostępny w internecie: gowork.pl [dostęp 2.05.2021 r.].

Przyczyny zamieszkiwania Polaków poza granicami Polski (współcześnie)

Źródło: domena publiczna.

“ *Polonia na Haiti* ”

Istnieją też powiedzenia, np. *Lá-bas en Pologne* (*tam w Polsce*), *M-ap Fe Krakow* (*robię, jak w Krakowie*, czyli bardzo porządnie), *Chajé kou Lapologn* (*szarżować jak Polska*). Mieszkańcy Cazalet mówią o sobie nie inaczej, jak *My Polacy*. Najczęściej spotykane nazwisko to Belno, pochodzące od Belnowski.

Źródło: *Polonia na Haiti*, 23.03.2020 r., dostępny w internecie: pl.wikipedia.org [dostęp 20.04.2020 r.].

Cytat ten odnosi się do potomków legionistów napoleońskich zamieszkałych na Haiti. Czują się oni nadal związani z Polską. O ojczyźnie myślą też Polacy zamieszkali w Argentynie, Brazylii, USA, Australii i w krajach Europy. Dlaczego nie wracają do Polski? Co sprawia, że pozostają na obczyźnie?

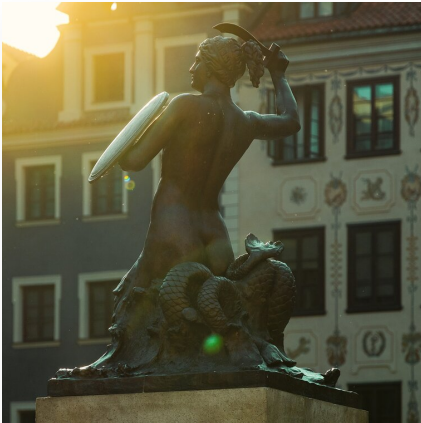
Zastanów się nie tylko nad skalą tego zjawiska, ale i powodami, dla których tylu Polaków zdecydowało się i nadal decyduje opuścić rodzinny kraj.

Twoje cele

- Wskażesz kierunki emigracji Polaków.

- Przeanalizujesz przyczyny emigracji Polaków.
- Ocenisz skalę zjawiska zamieszkiwania Polaków poza granicami Polski.

Dla zainteresowanych

Polonia – podsumowanie

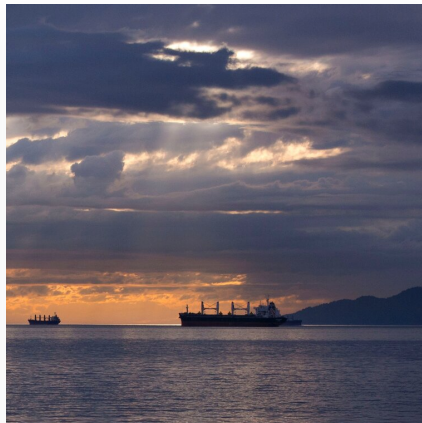
Emigrant w podróży czy podróżnik na emigracji?

Polacy w Wielkiej Brytanii – emigracja po 2004 roku

Z dziejów polskiej emigracji zarobkowej w XIX w. (do 1914 r.)

Z dziejów polskiej emigracji politycznej od Wielkiej Emigracji do rewolucji 1905 r.

Z dziejów polskiej emigracji politycznej od konfederacji barskiej do 1815 r.

Przeczytaj

Krótką historia przyczyn polskich emigracji do 1989 r.

Duże fale emigracji Polaków pojawiają się od minimum 200 lat. Po upadku I Rzeczypospolitej Polacy zaczęli rozjeżdżać się po świecie. Jako legioniści napoleońscy trafili na Haiti, aby tłumić tamtejsze powstanie, i część z nich tam została. Po upadku powstań narodowych w XIX w. powstańcy uciekali z ziem polskich, głównie do Francji, Wielkiej Brytanii, Szwajcarii, Niemiec i Ameryki Północnej lub byli zsyłani przez władze carskie w głąb Rosji.

W II połowie XIX w. pojawiła się także **emigracja** zarobkowa trwająca do 1939 r. Robotnicy szukali zatrudnienia w krajach europejskich – Francji, Belgii i Niemczech, a chłopcy wyjeżdżali głównie do Stanów Zjednoczonych, Kanady, Brazylii i Argentyny.

Po II wojnie światowej, w okresie PRL, można wyróżnić emigrację z powodów politycznych, prześladowań antysemickich (np. polscy Żydzi emigrujący po wydarzeniach marcowych) oraz emigrację ekonomiczną. Głównymi kierunkami tej ostatniej były: Wielka Brytania, Irlandia, Niemcy, Austria, Włochy, Belgia, Kanada i Stany Zjednoczone.

Największe skupiska Polaków poza krajem

W kraju mieszka około 38 milionów Polaków, a poza jego granicami kolejne 12 do 15 milionów (niektórzy badacze twierdzą, że nawet 20 milionów). Według tych szacunków Polacy stanowią naród przeszło 50-milionowy. Jeśli około ¼ Polaków mieszka na emigracji, to sytuuje to naród polski jako czwarty emigrujący w świecie – po Chińczykach, Niemcach i Włochach.

Kraje zamieszkałe przez Polaków i Polonię

Kraj: Stany Zjednoczone liczba Polaków: 9 000 000–10 600 000 główne skupiska: Chicago, Nowy Jork, Detroit

Wartość: 10600000

Kraj: Niemcy liczba Polaków: 2 000 000 główne skupiska: Berlin

Wartość: 2000000

Kraj: Brazylia liczba Polaków: 1 500 000 główne skupiska: Kurtyba; stany: Parana, Rio Grande do Sul, Santa Catarina, Sao Paulo

Wartość: 1500000

Kraj: Kanada liczba Polaków: 800 000 główne skupiska: Toronto, Winnipeg, Montreal, Vancouver

Wartość: 800000

Kraj: Francja liczba Polaków: 1 050 000 główne skupiska: Paryż

Wartość: 1050000

Kraj: Ukraina liczba Polaków: 1 100 000 główne skupiska: Lwów; obwody: żytomierski, chmielnicki

Wartość: 1100000

Kraj: Białoruś liczba Polaków: 9 000 000–10 600 000 główne skupiska: obwód grodzieński

Wartość: 1000000

Kraj: Rosja liczba Polaków: 400 000 główne skupiska: Moskwa, Petersburg; Syberia

Wartość: 400000

Kraj: Argentyna liczba Polaków: 350 000 główne skupiska: Buenos Aires, Rosario, Cordoba, Santa Fe

Wartość: 350000

Kraj: Litwa liczba Polaków: 350 000 główne skupiska: Wilno; rejony: solecznicki, wileński, święciański, trocki, janowski, koszedarski, klejdański i kowieński

Wartość: 350000

Kraj: Wielka Brytania liczba Polaków: 800 000 główne skupiska: Londyn, Manchester, Birmingham

Wartość: 800000

Kraj: Australia liczba Polaków: 200 000 główne skupiska: Melbourne, Sydney

Wartość: 200000

Kraj: Czechy liczba Polaków: 100 000 główne skupiska: Zaolzie, Praga

Wartość: 100000

Kraj: Kazachstan liczba Polaków: 100 000 główne skupiska: okolice Kokczetawu, Akmoła, Ałma Ata, Karaganda

Wartość: 100000

Kraj: Szwecja liczba Polaków: 100 000 główne skupiska: Sztokholm, Malmö, Göteborg

Wartość: 100000

Kraj: Łotwa liczba Polaków: 80 000 główne skupiska: Ryga, Daugavpils, Lipawa, Krastaw, Rzeżyca, Jełgawa

Wartość: 80000

Kraj: Belgia liczba Polaków: 70 000 główne skupiska: Antwerpia, okręg Limburgia, rejon Liege

Wartość: 70000

Kraj: Austria liczba Polaków: 50 000 główne skupiska: Wiedeń, Graz, Linz, Leoben

Wartość: 50000

Kraj: Grecja liczba Polaków: 50 000 główne skupiska: Ateny

Wartość: 50000

Kraj: Włochy liczba Polaków: 50 000 główne skupiska: Rzym, Katania, Palermo, Bolonia, Wenecja, Padwa, Mediolan

Wartość: 50000

Kraj: Republika Południowej Afryki liczba Polaków: 35 000 główne skupiska: Johannesburg, Kapsztad

Wartość: 35000

Kraj: Niderlandy liczba Polaków: 120 000 główne skupiska: Brabancja, Rotterdam, Amsterdam, Haga, Utrecht

Wartość: 120000

Kraj: Hiszpania liczba Polaków: 20 000 główne skupiska: Barcelona

Wartość: 20000

Kraj: Węgry liczba Polaków: 20 000 główne skupiska: Budapeszt, Tatabánya, Komárom

Wartość: 20000

Kraj: Szwajcaria liczba Polaków: 20 000 główne skupiska: Zurych, Winterthur, Sankt Gallen, Genewa, Lozanna

Wartość: 20000

Kraj: Dania liczba Polaków: 16 000 główne skupiska: Kopenhaga, Nykøbing

Wartość: 16000

Kraj: Rumunia liczba Polaków: 10 000 główne skupiska: Bukareszt, Bukowina

Wartość: 10000

Kraj: Norwegia liczba Polaków: 8 000 główne skupiska: Oslo, Moss, Halden

Wartość: 8000

Kraj: Urugwaj liczba Polaków: 8 000 główne skupiska: Montevideo

Wartość: 8000

Kraj: Słowacja liczba Polaków: 6 000 główne skupiska: przy granicy z Polską

Wartość: 6000

Kraj: Nowa Zelandia liczba Polaków: 6 000 główne skupiska: Wellington, Auckland

Wartość: 6000

Kraj: Gruzja liczba Polaków: 6 000

Wartość: 6000

Kraj: Mołdawia liczba Polaków: 6 000 główne skupiska: Beltsy, Styrcza

Wartość: 6000

Kraj: Meksyk liczba Polaków: 6 000 główne skupiska: Acapulco, Cancun, Mexico City

Wartość: 6000

Kraj: Chile liczba Polaków: 6 000 główne skupiska: Santiago de Chile

Wartość: 6000

Kraj: Paragwaj liczba Polaków: 6 000 główne skupiska: Asuncion

Wartość: 6000

Kraj: Estonia liczba Polaków: 5 000 główne skupiska: Tallin

Wartość: 5000

Kraj: Turkmenistan liczba Polaków: 5 000

Wartość: 5000

Kraj: Uzbekistan liczba Polaków: 5 000

Wartość: 5000

Kraj: Wenezuela liczba Polaków: 4 000 główne skupiska: Caracas

Wartość: 4000

Kraj: Izrael liczba Polaków: 4 000

Wartość: 4000

Kraj: Emiraty Arabskie liczba Polaków: 3 000 główne skupiska: Dubaj

Wartość: 3000

Kraj: Finlandia liczba Polaków: 3 000 główne skupiska: Helsinki, Tampere

Wartość: 3000

Kraj: Luksemburg liczba Polaków: 3 000

Wartość: 3000

Kraj: Bułgaria liczba Polaków: 3 000 główne skupiska: Sofia

Wartość: 3000

Kraj: Peru liczba Polaków: 3 000 główne skupiska: Lima

Wartość: 3000

Kraj: Portugalia liczba Polaków: 2 000 główne skupiska: Lizbona

Wartość: 2000

Kraj: Irlandia liczba Polaków: 120 000 główne skupiska: Dublin

Wartość: 120000

Oprac. na podst.: *Liczebność Polonii na świecie...*, 15.04.2013, polskiinternet.com [dostęp: 20.04.2020].

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Przyczyny emigracji Polaków współcześnie

Zjawisko „working poor”

Polacy, obok Greków, należą do najbardziej zapracowanych ludzi w Unii Europejskiej. Zarobki osób pracujących często są tak niskie, że ludzie szukają dodatkowego zatrudnienia, aby utrzymać swoją rodzinę. Wyższe zarobki w innych krajach skłaniają więc do emigracji. Obecnie to właśnie powód ekonomiczny jest podstawowym, jeśli chodzi o decyzję o emigracji.

Bezrobocie

Początek wieku XXI w Polsce to czas wysokiego bezrobocia. Po wejściu Polski w struktury UE jednym z głównych powodów wyjazdu była niemożność znalezienia pracy w kraju.

Poziom edukacji

Dotyczy to w pierwszej kolejności studentów. Ambitni młodzi Polacy chcą studiować w krajach, których uczelnie należą do najlepszych na świecie i znajdują się choćby na tzw. liście szanghajskiej. Poza tym pokutuje pogląd, że uczelnie zachodnie nie są tak archaiczne, jak polskie szkoły wyższe, gdzie nauczanie przez doświadczenie i działanie nadal nie jest powszechne. Nie do końca jest to prawdą, co obrazują międzynarodowe sukcesy studentów z polskich uczelni. Bez dobrej bazy dydaktycznej i aktywnych metod nauczania byłoby to niemożliwe. Wielu studentów wyjeżdża też na wymiany studenckie. Dzięki temu uzyskują dyplomy dwóch uczelni, co ułatwia im start na rynku pracy. Poza tym zachodnie uczelnie są lepiej dofinansowane i przeznaczają wyższe granty na badania naukowe.

Wyższy standard życia

Przeciętny Niemiec, nawet pracując za najniższe stawki, zarabia zdecydowanie więcej niż

przeciętny Polak. Dzięki temu, mimo wysokich kosztów utrzymania, w Niemczech standardy życia zarówno osobistego, jak i zawodowego, zachęcają Polaków do osiedlania się na terytorium tego kraju. Podobnie przyciągają m.in. Wielka Brytania, Holandia, Norwegia, Francja. Według emigrujących życie w tych krajach jest prostsze niż w ojczyźnie. Ponadto, czują się tam bardziej doceniani na polu zawodowym.

Rodzina zagranicą

Jeśli ktoś z rodziny osiadł na stałe za granicą i dobrze mu się wiedzie, to inni członkowie danej rodziny bardziej są skłonni do tej osoby dołączyć i szukać szczęścia na emigracji.

Poglądy

Polska ma opinię kraju konserwatywnego, w którym prym wiedzie wiara katolicka. Osoby, które tego nie akceptują, wolą znaleźć swoje miejsce gdzieś na emigracji.

Organizacja państwa

Są osoby, które uważają, że podatki w Polsce są za wysokie, a przepisy i biurokracja tak rozbudowane, że zarówno przedsiębiorstwa, jak i przeciętni obywatele nie radzą sobie z nimi. Wyjeżdżają do krajów, w których według nich jest to zdecydowanie lepiej i prościej zorganizowane.

Styl życia

U części Polaków mieszkających za granicą, zwłaszcza w krajach pozaeuropejskich, powodem emigracji była chęć prowadzenia spokojniejszego trybu życia, bez pośpiechu, na własnych warunkach. Dodatkowo, w związku z pandemią rozwinęły się możliwości pracy zdalnej, co jeszcze ułatwia zmianę miejsca zamieszkania na to wymarzone. Można pracować w Polsce, a mieszkać na wyspach Atlantyku czy Pacyfiku.

Globalizacja

W ramach globalizacji można zauważyć dwa zjawiska: przemieszczanie się kapitału, który przenosi się w miejsca, gdzie jest wykwalifikowana, tania siła robocza, oraz zjawisko odwrotne: wykwalifikowana grupa pracowników wędruje w poszukiwaniu miejsc, gdzie jest ulokowany kapitał. W związku z tym, że współczesny kapitał potrzebuje rozbudowanej infrastruktury, nasila się to drugie zjawisko. Kapitał koncentruje się bowiem przede wszystkim w krajach bogatych, gdzie potrzebna jest wykwalifikowana kadra, której też odpowiednio się płaci. Powoduje to także odpływ wykształconych i wykwalifikowanych osób z Polski.

Polonia

Poza emigrującymi, za granicą jest także duża grupa [Polonii](#). Są to zarówno potomkowie XIX-wiecznych emigrantów i zesłańców, jak i osób, które pozostały za granicą w wyniku obu wojen i zmian granic państwa polskiego czy tych, które uciekły z kraju w okresie PRL.

Osoby te zapuściły już korzenie w państwach, w których urodziły się i mimo przyznawania się do związków z Polską, raczej nie są skłonne do powrotu do ojczyzny przodków.

Słownik

diaspora polska

zarówno Polacy, jak osoby pochodzenia polskiego i mające związki z Polską, zamieszkujące poza granicami Polski

emigracja

wyjazd za granicę, mający na celu zmianę miejsca zamieszkania na stałe lub czasowo

Polonia

osoby przyznające się do polskiego pochodzenia i związków z Polską, lecz urodzone poza ojczyzną

Mapa interaktywna

Polecenie 1

Zapoznaj się z mapą interaktywną, na której przedstawiono wskaźniki procentowe odpowiedzi Polaków biorących udział w badaniu CBOS i wykonaj ćwiczenia.

Biorąc pod uwagę ostatnich 10 lat, w którym kraju lub w których krajach Pan(i) pracował(a) lub pracuje?

Oprac. na podst.: CBOS, *Wyjazdy Polaków do pracy za granicę*, Komunikat z badań nr 140/2019, cbos.pl [dostęp: 12.04.2021].

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Ćwiczenie 1

Zastanów się, z jakich względów Polacy, szukając pracy za granicą, wybierają wskazane na mapie państwa.

Ćwiczenie 2

Zadecyduj, czy obecnie wyjazd z Polski z przyczyn ekonomicznych świadczy o postawie patriotycznej. Uzasadnij swoje zdanie minimum dwoma argumentami.

Ćwiczenie 3

Znajdź w swoim otoczeniu osobę, która przebywała za granicą. Porozmawiaj z nią o przyczynach zarówno wyjazdu, jak i powrotu do Polski.

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Dokończ zdanie.

Potomków polskich emigrantów żyjących na emigracji zalicza się do...

☐ diaspory religijnej.

☐ Polonii.

☐ migracji.

☐ enklawy.

Ćwiczenie 2

Zaznacz prawidłowe odpowiedzi.

Jako przyczyny emigracji w XXI w. można wskazać...

☐ wzrastające zarobki w Polsce.

☐ turystykę religijną.

☐ chęć zmiany stylu życia.

☐ zjawisko „working poor”.

Ćwiczenie 3

Przyjrzyj się ilustracji i wykonaj ćwiczenie.

Źródło: domena publiczna.

Podaj ukazaną na zdjęciu przyczynę emigracji młodych Polaków.

Ćwiczenie 4

Zaznacz, które stwierdzenie jest prawdziwe, a które fałszywe.

Stwierdzenie	Prawda	Fałsz
Poza Polską przebywa obecnie ponad połowa osób deklarujących narodowość polską.	☐	☐
Krajem, w którym przebywa najwięcej Polaków (poza Polską), są Stany Zjednoczone.	☐	☐
Po wstąpieniu Polski do UE w Polsce zaczęło spadać bezrobocie, m.in. w wyniku wyjazdów Polaków do pracy za granicę.	☐	☐
Państwem, do którego najczęściej wyjeżdżają emigrujący Polacy, są Stany Zjednoczone.	☐	☐

Zapoznaj się z tekstem źródłowym i wykonaj zadanie.

((Piotr Sikora

Emigracja zarobkowa – gdzie najchętniej wyjeżdżają Polacy?

W 2019 roku GUS wydał raport o migracjach w Polsce na przestrzeni lat, który ukazuje główne kierunki emigracji.

Według raportu pod koniec 2018 roku ponad 2,4 miliona Polaków przebywało na emigracji czasowej. Większość osób wyjechała do krajów Unii Europejskiej, zasilając szeregi pracowników w Wielkiej Brytanii, Niemczech oraz Skandynawii.

Najpopularniejsze kierunki emigracji Polaków (dane GUS koniec 2018 roku)

kraj : Niemcy

liczba_polaków,_którzy_wyemigrowali : 706000

kraj : Wielka Brytania

liczba_polaków,_którzy_wyemigrowali : 695000

kraj : Holandia

liczba_polaków,_którzy_wyemigrowali : 123000

kraj : Irlandia

liczba_polaków,_którzy_wyemigrowali : 113000

kraj : Włochy

liczba_polaków,_którzy_wyemigrowali : 90000

Niestety raport nie ukazuje, jak sytuacja wyglądała pod koniec 2019 i na początku 2020 roku. Można przypuszczać, że w związku z Brexitem

liczba Polaków w Wielkiej Brytanii znacząco spadnie. Czy będzie to oznaczało powrót do kraju?

Źródło: Piotr Sikora, *Emigracja zarobkowa – gdzie najchętniej wyjeżdżają Polacy?*, 28.01.2021 r., dostępny w internecie: gowork.pl [dostęp 2.05.2021 r.].

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Ćwiczenie 6

Przeanalizuj mapę i wykonaj ćwiczenie.

Ludność przebywająca czasowo za granicą powyżej trzech miesięcy według płci i województw (dane szacunkowe w tysiącach, stan na koniec 2017 r.)

Kraj: dolnośląskie kobiety: 117.1 mężczyźni: 121.7

Wartość: 0

Kraj: kujawsko-pomorskie kobiety: 69.4 mężczyźni: 65.1

Wartość: 0

Kraj: lubelskie kobiety: 68.9 mężczyźni: 71.7

Wartość: 0

Kraj: lubuskie kobiety: 38.9 mężczyźni: 40.0

Wartość: 0

Kraj: łódzkie kobiety: 47.2 mężczyźni: 46.6

Wartość: 0

Kraj: małopolskie kobiety: 115.6 mężczyźni: 116.7

Wartość: 0

Kraj: mazowieckie kobiety: 87.4 mężczyźni: 91.1

Wartość: 0

Kraj: opolskie kobiety: 69.5 mężczyźni: 73.0

Wartość: 0

Kraj: podkarpackie kobiety: 110.9 mężczyźni: 110.9

Wartość: 0

Kraj: podlaskie kobiety: 67.5 mężczyźni: 69.2

Wartość: 0

Kraj: pomorskie kobiety: 83.8 mężczyźni: 84.5

Wartość: 0

Kraj: śląskie kobiety: 141.7 mężczyźni: 146.7

Wartość: 0

Kraj: świętokrzyskie kobiety: 39.3 mężczyźni: 39.5

Wartość: 0

Kraj: warmińsko-mazurskie kobiety: 67.9 mężczyźni: 67.1

Wartość: 0

Kraj: wielkopolskie kobiety: 68.6 mężczyźni: 66.9

Wartość: 0

Kraj: zachodniopomorskie kobiety: 69.8 mężczyźni: 65.7

Wartość: 0

Oprac. na podst.: *Informacja o rozmiarach i kierunkach czasowej emigracji z Polski w latach 2004–2018*, 15.11.2019, stat.gov.pl [dostęp: 20.04.2020].

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Podaj nazwy trzech województw, z których w 2017 r. emigrowało najwięcej osób.

Zapoznaj się z tekstem i wykonaj ćwiczenie.

((PAP

Rekordowe zarobki Polaków za granicą

Prezes Euro-Taxu uważa, że pomimo poprawy warunków pracy na polskim rynku, liczba emigrantów zarobkowych nie maleje. „Nadal bowiem saksy na Zachodzie i północy Europy (na czele z Norwegią) to często szansa na kilkukrotnie wyższe zarobki niż w Polsce. I to nawet przy minimalnych stawkach w danym kraju, które np. w Niemczech wynoszą 9,5–11,7 euro za godzinę” – informuje dziennik.

„Rzeczpospolita” podaje, że Polacy zostają nie tylko ze względu na wyższe zarobki, ale również dlatego, że zadomowili się za granicą. „Wielu Polaków zapuszcza za granicą korzenie, co widać też po malejących przekazach pieniężnych do kraju. Te ubiegłoroczne były najniższe od lat. Jak przypomina ekonomista Tadeusz Chrościcki, wraz z wydłużaniem okresu przebywania za granicą maleje grupa osób przekazujących pieniądze do kraju i zmniejsza się ich wysokość. Emigranci ściągają bowiem do siebie bliskich” – czytamy w piątkowej „Rzeczpospolitej”.

Źródło: PAP, *Rekordowe zarobki Polaków za granicą*, 27.09.2019 r., dostępny w internecie: businessinsider.com.pl [dostęp 20.04.2020 r.].

Wyjaśnij, o jakiej tendencji, jeśli chodzi o pobyt Polaków zagranicą, informuje powyższy tekst.

Zapoznaj się z tekstem i wykonaj ćwiczenie.

((AT

Miliony Polaków pracuje za granicą. Jest sposób by wrócili z emigracji

– Negatywne trendy demograficzne już dziś mają przełożenie na gospodarkę. Widzimy nieustannie rosnące płace, co może się bardzo podobać tym obywatelom, którzy właśnie dostali podwyżkę. Jednak jeżeli zwrócimy uwagę na to, że jest ona bardzo szybko przejadana wyższymi cenami żywności, paliwa, energii, kosztami utrzymania mieszkania, to zobaczymy, że tak naprawdę jest ona iluzoryczna – mówi agencji informacyjnej Newseria Biznes Tomasz Wróblewski, prezes Warsaw Enterprise Institute.

– W efekcie Polacy będą nadal wyjeżdżać za granicę, gdzie za tę samą pracę mogą dostać więcej pieniędzy. To z kolei oznacza, że mniej Polek będzie rodziło dzieci w Polsce, będą rodziły je w Wielkiej Brytanii, Francji czy Niemczech – zaznacza.

Źródło: AT, *Miliony Polaków pracuje za granicą. Jest sposób by wrócili z emigracji*, 20.02.2019 r., dostępny w internecie: pulshr.pl [dostęp 20.04.2020 r.].

Wyjaśnij na podstawie tekstu, jakie są dla Polski konsekwencje osiedlania się Polaków poza granicami kraju.

Dla nauczyciela

Autorka: Małgorzata Krzeszowska

Przedmiot: Wiedza o społeczeństwie

Temat: Przyczyny zamieszkiwania Polaków poza granicami Polski (współcześnie)

Grupa docelowa: III etap edukacyjny, liceum, technikum, zakres rozszerzony

Podstawa programowa:

Zakres rozszerzony

IV. Aspekty etniczne życia społecznego.

Uczeń:

4) analizuje przyczyny zamieszkiwania Polaków poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (potoki emigracyjne, zmiana granic i wysiedlenia); wyjaśnia zróżnicowanie form i treści tożsamości polskiej tych osób.

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje obywatelskie.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- wymienia największe skupiska Polaków poza Polską;
- analizuje przyczyny przebywania Polaków zagranicą;
- ocenia skutki emigracji Polaków.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm.

Metody i techniki nauczania:

- burza mózgów;
- drzewko decyzyjne;
- dyskusja;

- rozmowa nauczająca.

Formy zajęć:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami i dostępem do internetu, słuchawki;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda;
- kartki A4, pisaki;
- mapa polityczna świata.

Przebieg zajęć:

Faza wstępna

1. Podanie tematu i celów zajęć.

2. Burza mózgów. Uczniowie wypisują na tablicy swoje skojarzenia z pojęciem „emigracja Polaków”. Skupiają się przy tym na kierunkach emigracji oraz historycznych przyczynach emigracji. Pomocą w tym etapie może być treść zawarta w sekcji „Przeczytaj”.

Faza realizacyjna

1. Praca z mapą interaktywną. Uczniowie w parach analizują zaprezentowane dane i wykonują ćwiczenie 1 dołączone do mapy. Następnie porównują swoje odpowiedzi z inną parą.

2. Dyskusja na temat największych skupisk ludności poza krajem. Chętne osoby wskazują na mapie politycznej świata największe polskie diaspory oraz potoki emigracyjne. Uczniowie wspólnie zastanawiają się nad wyborem kierunków emigracji. Na koniec wybrana osoba przedstawia wnioski.

3. Podział na grupy. Każda z nich dostaje schemat drzewa decyzyjnego (materiały pomocnicze). Na podstawie mapy interaktywnej oraz własnej wiedzy zespoły analizują zjawisko emigracji Polaków. Wynik swojej pracy prezentują na forum klasy.

4. Dyskusja nad procesem emigracji. Uczniowie odnoszą się zarówno do mapy interaktywnej, jak i treści e-materiału: „Które z przyczyn emigracji Polaków mogą usprawiedliwić ten proces, a które są według was powodami nieistotnymi?”. Na koniec jedna z osób podsumowuje dyskusję.

5. Uczniowie rozmawiają na temat skutków pobytu Polaków zagranicą dla kraju. Na koniec jedna z osób podsumowuje rozmowę.

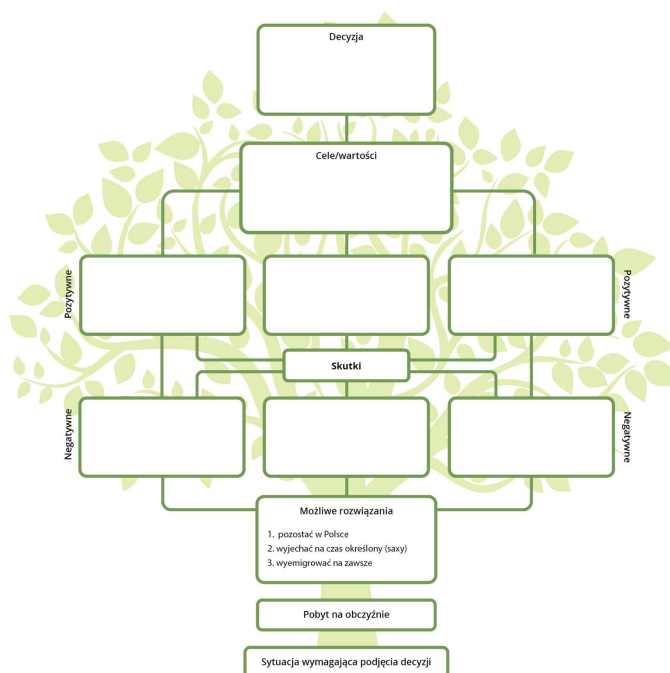
Faza podsumowująca

1. Uczniowie wykonują wskazane przez nauczyciela e-ćwiczenia.

Praca domowa:

Uczniowie wykonują ćwiczenie 2 do multimediu oraz pozostałe e-ćwiczenia.

Materiały pomocnicze:

Informacja o rozmiarach i kierunkach czasowej emigracji z Polski w latach 2004–2018, stat.gov.pl.

Wskazówki metodyczne opisujące różne zastosowania multimediu:

Na podstawie mapy interaktywnej uczniowie mogą stworzyć mapę myśli.